

## מיהודי למאפיונר רוסי

פרבר זאב

מעבר חד התרחש אצלי בשנים האחרונות. אני זוכר איך לפני 15 שנה, בהיותי תלמיד בתיכון בברית המועצות, צפיתי בטלוויזיה במשחק בין מכבי לצסק"א והתפללתי שמכבי תנצח. מכבי הפסידה. לפני כמה חודשים, בביתי בישראל, צפיתי בטלוויזיה במשחק בין מכבי לצסק"א. הפעם מאוד קיוויתי שצסק"א תנצח, והיא ניצחה.

דברים רבים קרו בחיי ב-15 השנים האחרונות. עליתי ארצה. קיבלתי תואר אקדמי בתחום חדש, נוסף לשני תארים שהיו לי. מיהודי הפכתי לרוסי. בעצם, לאיש המאפיה הרוסית.

לא מיד הפכו אותי לאיש מאפיה. עברו שנים עד שנמצאה הנוסחה הגואלת. בדרך היתה גם אמירה של אורה נמיר: "שליש מהעולים הם זקנים, שלישי חולים, ושליש משפחות חד הוריות". לא ידעתי לאן אני - רווק בן כ-30 שנה ובריא - מתייחס. בתחילה נראה היה שהסיבה לאמירה היתה הגידול במוחה. אך מאוחר יותר, חולים הפכו לזונות, והזקנים הפכו למאפיה, והתברר שלאמירה ישנן סיבות עמוקות יותר. אחר כך כל הרוסים הפכו למאפיה. הרוסי שטוען שאיננו קשור לעולם התחתון, עליו נטל הראיה.

מוצאו של עברייני מוזכר בכלי תקשורת ישראלים לרוב כאשר מוצאו הוא רוסי. אם המוצא של עברייני הוא אחר - הוא לא מוזכר. המסקנה של הקורא, הצופה והמאזין: רק הרוסים עוברים עבירות. המוצא הרוסי לא מוזכר בדרך כלל בהקשר חיובי. כך צבי בן-ארי היה צבי בן-ארי כאשר תרם כספים לבתי חולים, אך הפך לגרגורי לרנר ברגע שנעצר. מכאן המסקנה שרוסים לא עושים שום דבר טוב. הם רק עוברים עבירות. משום מה אף אחד לא שאל למי ולאילו מפלגה תרם נחום מנבר, שהואשם בביצוע עבירות ביטחוניות חמורות. ואגב, מה מוצאו? עם כל הדיבורים והפרסומים על המאפיה הרוסית לא שמענו על עבירות חמורות שהיא ביצעה בישראל. אפילו צבי בן-ארי חשוד בביצוע העבירות שרובן נעברו ברוסיה. מאידך גיסא, המונח מאפיה לא הוצמד מעולם לכל אותן קבוצות ישראליות שמארגנות סחר בסמים או רציחות לפי הזמנה. איזו מאפיה למשל רצחה את יחזקאל אסלן ואשתו? ודרך אגב מה המוצא של הרוצחים?

בהתייחסות לעלייה הרוסית התאחדו פרדוקסלית אינטרסים של עדות המזרח ושל האליטה האשכנזית. זו חוששת מפני קבוצה גדולה של אנשים משכילים שאינם מזדהים עם האליטות הקיימות ועלולה לתפוס את מקומן. תהליך זה כבר החל. הכפשות הקבוצה עשויות להאט את התהליך, אך לא לעצרו.

עדות המזרח רואים ב"רוסים" הוכחה חיה שניתן להיקלט ולהסתדר בארץ בתוך חמש שנים מבלי להתבכין 50 שנה ובלי הפגנות אלימות. עולים מרוסיה מנקרים את העיניים, במיוחד לנוכח העובדה שהם הגיעו כמעט ללא רכוש. מכאן ניתן היה להסיק שההשכלה שהביאו עמם העולים היא נכס יקר מכסף וזהב. אך נוח יותר לחפש סיבה אחרת להצלחה ולטעון שזו הושגה באמצעים לא כשרים. סיפורים על המאפיה הרוסית מוצאים בסביבה זאת קרקע פורייה.

הסברים שניתן למצוא לייחס אל עולים מרוסיה יש בהם לא יותר מנחמה פורתא ותקווה קלה שמא בעתיד הדברים ישתנו. אך המסקנה הנוספת מהנאמר לעיל היא שאני באף במקום לא מרגיש בבית. ברוסיה הייתי יהודי. בישראל אני רוסי ומאפיונר.

הכותב הוא עורך דין

פורסם בתאריך - 22/05/1997

All rights reserved Haaretz כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון